

Samenvatting Almere IJland

Een 21^e eeuwse uitbreiding van de Zuiderzeewerken

Het Rijk heeft Almere gevraagd plannen op te stellen voor de uitbreiding van de stad met 60.000 woningen en 100.000 arbeidsplaatsen. Deze uitbreidingen zijn nodig voor de ontwikkeling van de metropoolregio Amsterdam, zodat de internationale concurrentiepositie kan worden versterkt. Ruimte voor deze positieversterking is elders in de noordelijke Randstad nauwelijks beschikbaar. In Almere is voldoende ruimte, en de oorspronkelijke stedenbouwkundige structuur vormt een solide basis voor toekomstige ontwikkelingen. Met de Schaalsprong van Almere worden het Markermeer en IJmeer letterlijk het middelpunt van de dubbelstad Amsterdam/Almere.

In dit middelpunt ontstaat een unieke kans. Deze kans komt voort uit een combinatie van de aanleg van een IJmeerlijn - noodzakelijk voor de groei van de stad - en een onontkoombare investering in het ecologisch herstel van het IJmeer en Markermeer.

De IJmeerlijn is nodig om Almere, dat met de nieuwe gebiedsontwikkelingen steeds groter wordt, adequaat te ontsluiten, en in sociaal, cultureel en economisch opzicht te verankeren in de metropool. De IJmeerlijn trekt in 2030 veel meer treinreizigers dan nu dagelijks over de Hollandsebrug rijden; het aantal OV-reizigers stijgt naar 130.000 per dag. De Flevolijn is, ondanks het feit dat deze wordt verdubbeld, dan ook niet afdoende. De aanleg van een hecht en robuust OV-netwerk is essentieel. Om het IJmeer open te houden, kan deze IJmeerlijn net buiten de dijk bij Almere onder water verdwijnen. De aanleg van een eiland is hiervoor noodzakelijk.

Doordat de Zuiderzeewerken nooit zijn afgerond, is de huidige ecologische kwaliteit van het Markermeer en IJmeer marginaal. Het gebied, dat naast het Markermeer en IJmeer ook uit de Vechtplassen en Waterland bestaat, heeft wél potentie om te transformeren tot het Blauwe Hart van Nederland. Belangrijke voorwaarde is dat de slibhuishouding in het Markermeer en IJmeer aanzienlijk verbetert. Deze verbetering is mogelijk door de aanleg van vooroevers en het vernauwen van de passage tussen Markermeer en IJmeer. Dit leidt tot een grootschalig moerasachtig gebied tussen Waterland en Flevoland. De natuurinrichting leidt tot kalm en ondiep water langs de oevers, wat de kwaliteit van het gebied ten goede komt. Meer planten, meer vissen, meer vogels: het zijn de noodzakelijke ingrediënten voor dit bijzondere natuurgebied, dat niet alleen nationaal maar ook op internationaal niveau wordt gewaardeerd.

Hiermee dienen zich voor Almeerse kust twee noodzakelijke ingrepen aan: een buitendijks eiland voor de aanleg van een IJmeerlijn, en de ontwikkeling van een wetlandsysteem tussen de Flevolandse en Noord-Hollandse kust. Deze twee fysieke noodzakelijke ingrepen leiden tot

een interessante mogelijkheid. Op het snijvlak van een robuuste verbinding en ecologisch herstel, ontstaat de kans om - aan en in het water - unieke woon-, werk- en recreatiemilieus met een internationale aantrekkingskracht te creëren. Er kan een nieuw, buitendijks stadsdeel worden ontwikkeld: Almere IJland. IJland biedt metropolitane woonmilieus, én levert een bijdrage aan de kwaliteit van de ecologie. Dit nieuwe stadsdeel kan worden gezien als een volgende stap in de Zuiderzeewerken, verrijkt met eigentijdse kenmerken op het gebied van duurzame gebiedsontwikkeling.

De gemeenten Amsterdam en Almere en de provincie Flevoland hebben, in samenwerking met het ministerie van VROM, een vooraanstaand ontwerpteam - bestaande uit William McDonough (McDonough+partners), Adriaan Geuze (West 8) en Winy Maas (MVRDV) - verzocht een voorbeeldplan voor de ontwikkeling van Almere IJland op te stellen. Dit plan geeft invulling aan één van de gebiedsontwikkelingen die in de Concept Structuurvisie Almere 2.0 zijn opgenomen. Vertrekpunt van het ontwerpteam is dat Almere IJland bestaande waarden van het gebied - onder andere de openheid van het IJmeer en het Markermeer - respecteert, en bijdraagt aan de verbetering van het natuurlijke systeem van het Markermeer en IJmeer. Het cradle-to-cradle gedachtegoed ligt aan de basis van het ontwerp. Almere IJland wordt een esthetisch aangename, gevarieerde, veilige en gezonde leefomgeving, met schoon water, schone lucht, een schone bodem en schone energie. Almere IJland heeft de potentie een voorbeeldrol op het gebied van duurzame stedenbouw te vervullen.

Almere IJland bouwt met de natuur. IJland wordt ontwikkeld met materiaal uit het IJmeer. Uit een put worden de grondstoffen voor Almere IJland gewonnen. Klei voor de aanleg van het natuurgebied en zand voor de bouwgrond komen letterlijk uit eigen bodem. In Almere IJland is een overgang gecreëerd tussen natuur en bewoning. De gradiënt loopt van een dichte(re) bebouwing rond het station aan de oostzijde van IJland, tot een dunne(re) bebouwing in het nieuwe natuurgebied aan de westzijde. De oevers dragen bij aan de filtering van het water. Almere IJland is een natuurproducerende omgeving.

De ontwikkeling van Almere IJland kan starten met een compacte kern van 5.000 woningen in een hoge dichtheid. Vanuit dit centrum is er een netwerk van straten en bruggen. Aan de IJmeerbaai ligt het waterfront. Het is een omgeving die op het water is georiënteerd, met een clustering van recreatieve voorzieningen zoals een haven, sportvoorzieningen, hotels, cafés, restaurants en winkels. Almere IJland is een krekstad. Het succes van Almere IJland bepaalt de verdere ontwikkeling. Het is mogelijk in een volgende fase tot 10.000 woningen te bouwen. Op Almere IJland is er een reservering gemaakt voor nog onbekende toekomstige programma's, zoals bijvoorbeeld een Olympisch dorp of bijzondere culturele voorzieningen. De stedelijke 'hardware' van Almere IJland bestaat uit gezonde systemen. Het water dat Almere IJland verlaat is schoner dan dat het binnenkomt. Er wordt schone en duurzame energie gegenereerd en er is optimaal behoud en hergebruik van biologische en technische nutriënten.

Almere IJland vormt een synthese van belangen. Het verankert Almere in de metropoolregio Amsterdam, draagt bij aan het ecologisch herstel van het Markermeer en IJmeer, biedt ruimte voor natuurrecreatie en creëert een uniek woonmilieu in en aan het water.

Bestandsnaam: Samenvatting_Ontwerpcasus_Almere_IJland[1].doc
Map: C:\Documents and Settings\lvd\Local Settings\Temporary Internet
Files\Content.IE5\2L1Q7U98
Sjabloon: C:\Documents and Settings\lvd\Application
Data\Microsoft\Sjablonen\Normal.dot
Titel: Almere IJland: een 21e eeuwse uitbreiding van de Zuiderzeewerken
Onderwerp:
Auteur: hds
Trefwoorden:
Opmerkingen:
Aanmaakdatum: 25-6-2009 18:25:00
Wijzigingsnummer: 2
Laatst opgeslagen op: 25-6-2009 18:25:00
Laatst opgeslagen door:
Totale bewerkingstijd: 0 minuten
Laatst afgedrukt op: 1-10-2009 17:14:00
Vanaf laatste volledige afdruk
Aantal pagina's: 3
Aantal woorden: 795 (ong.)
Aantal tekens: 5.451 (ong.)